

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

Se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osemrničica in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašne spremembe upravništvo. Naročnino in oglašne plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inšertov v ulici Molin p'ccolo št. 3, 11, nadstr.

„Edinost“
zobja enkrat na dan, razen nedelj in
razpikov, ob 4. uri zvečer.
Naročnina znaša:
za celo leto 34 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kron
Naročnino se plačevati naprej. Na na-
ročilo se priložene naročnine se uprava
ne vrača.
Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
namerne številke po 6 stotink (3 avč.);
v Trstu pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Nevarnost razdora na Slovenskem.

VIII.

Stranki, ki se pripravljajo med seboj, si prideli po dva pridevka: jedna se imenuje »narodna napredna stranka«, druga pa »katoliška narodna stranka«. Ker si obe lastiti ime »narodni« strank, bi človek sodil, da se razločujeta le po besedah »napredna« pa »katoliška«; to pa ni tako, in treba tudi »narodnost« obeh strank presojevati po njihovem mišljenju in delovanju. Obrnimo se najprej h »katoliški narodni stranki«!

Tujec, ki čita ime »katoliške« stranke med Slovenci, si mora misliti, da je v tem narodu poleg katolikov tudi protestantov, pravoslavcev, Židov, in morda tudi mohamedancev, torej v obče drugorodcev, ali pa da se v narodu samem nahajajo poleg katoliških vernikov tudi brezverci ali takozvani ateisti. Ob takih dejanskih verskih razlikah med narodom bi bilo povdarjanje »katoliške« stranke opravičeno. V resnici pa takih verskih nasprotij v slovenskem narodu ni, in to ne v množicah, ne v naobraženeh, in še vodja od katolikov proskribirane »napredne« stranke povdarja svoje katoličanstvo. Torej so med Slovenci od kraja katoličani, in če imajo naobraženi posvetni slojev kako predstavljeno od nebesih in peklu, in še čem drugemu, drugače, nego pa pobožne žene, radi tega niso neverniki sredi katoliške vere! Drugače bi morali obsojevati tudi učenjake med doktorji svetega pisma, med katerimi se ne nahajata niti dva, da bi imela o vsem kongruentno predstavljano. Kak pokojni Slomšek, Gollmayr ali Rauscher so si vendar to in ono drugače predstavljali, nego pa danes kak Flapp, Mahnič ali Missia. In tudi posvetni katoliki slovenski so tem vernejši in v pravem pomenu besede pobožniši, kolikor zares više mislijo o veselosti in človeštvu; in če je kak med njimi, ki se odmika od pozitivnih verskih tradicij, pa hrani to sam za se, ne škoduje narodu čisto nič in je gotovo v tolikem ravnovesju svoje notranjosti, da čaka mirno ure, ko bo dajal o sebi račun. Kateri učeni bogoslovci zaluča kamen na svojega kolego radi tega, da ta ne misli v vsem popolnoma jednako, kakor on? In če niti

med najvišimi verskimi pozvanci ni popolnega soglasja, kako je možno zahtevati to od posvetnih naobražencev? Tako zahtevanje je prvič utopistično, drugič v najvišji stopnji nestrpno, katero škoduje najbolj verskim interesom samim!

Naglašati »katoliške« značaj med Slovenci, pomenja narod v skupnosti žaliti do skrajnosti. Narod slovenski je prek in prek katoliški v toliki meri, da ga v resnici mora žaliti v dno srca, ako mu to lastnost še posebej trobijo na ušesa. To je samo od sebe umevno in torej popolnoma odveč. Tedaj, ko so prvokrat krstili kak »katoliški« list, ali celo kako »katoliško« čitalnico, bi se bili morali vsi zavedni rodoljubi s protesti oglašiti, da kaj takega ne morejo trpeti med slovenskim narodom! Tak protest bi bil celotni katoliški veri sami na korist, ker bi se ime danes ne zlorabljalo v toliki meri, kakor se v resnici godi. Geslo: »Principiis obsta!« smo torej v svoj čas zamudili, in sedaj bi zahtevali interes poklicanih »katolikov«, da bi se sami najprej držali na to stran analogne zapovedi, kakoršna se glasi nekje v katekizmu: Ne imenuj po nemarnem božjega imena! Če kedaj in kod, rabi se danes na Slovenskem ime »katoliško« prav po nemarnem, in če politični (in ne verski) nasprotniki očitajo nekaterim pristašem katoliške stranke, da so hinavski, najbrže ne sodijo vselej krivično. Taki privilegovani katoliki naj si jednaka očitanja zapišejo za ušesa.

No, pa pojdemo dalje! Katoliška stranka hoče biti tudi »narodna« stranka. Tu s tem pridevkom pobija sama sebe. Ona trdi, kedar se jej zljublja, da katolicizem je pravičen vsem narodom, torej tudi slovenskemu. Kar pa je »implicite« vključeno v kakem pojmu, tega ne treba še le posebej izvajati in naglašati! Stranko pa mora vendar peči vest, ker se jej zdi potrebno poleg katoličanstva povdarjati še svojo narodnost. Tudi nemška katoliška stranka povdarja, da je narodna stranka, a med avstrijskimi Nemci je to večja potreba, ker med njimi je celotno mnoga katarin »narodni« strank. Med Slovenci sti pa le dve glavni stranki, in obe se imenujeta »narodni«. Če imati obe zares narodnost Slovencev pred očmi, jima je ta identični pojem narodnosti odveč, in dovolj bi bilo, da se imenuje jedna »napredna«, druga pa »katoliška«. No, razlika v pojmu »na-

rodnosti« je pri obeh strankah jako velika, in tu je zopet videti, kako morejo stranke pod jedno in isto besedo razumevati različna predstavljenja in narod ravno s tem tudi — slepiti. Treba torej dobro razločevati rabljenje »narodnosti« pri obeh naših strankah!

»Narodnost« pri katoliški stranki je ožjega obsega, separatističnega slovenskega in v kulturnem pogledu protislovenskega značaja. Katoliška narodna stranka razkriva v svojih dejstvih vse svoje politične slabosti. Ona je zavisna od škofov, kakor jej velevaljo, tako postopa. Škofje pa so zavisni od Rima in od Dunaja. (Še pred od Dunaja! Op. ured.) Kar se v političnem pogledu Dunaja zdi primerno, to ugaja, oziroma mora ugajati tudi Rimu, in tako je Rim z Dunajem v političnih stvareh navadno v soglasju in gledé na slovenske narodnosti redno istega menenja!! Ker pa Dunaju ugaja doslej protislovenska politika, jo podpira tudi Rim, gledé na protislovensko politiko dobivajo škofje jednake ukaze z Dunaja, kakor iz Rima. Kar pa naročajo škofje, to izvršujejo tudi »katoliške« stranke, naj se zovejo narodne ali pa ne! Slovenska katoliška stranka je torej gledé na narodno politiko popolnoma neugodno zavisna stranka. Taka stranka ni torej sposobna, da bi slovenski narod vodila narodnopolitično, ne v obče, ne posebe v sedanosti.

To nesposobnost kaže tudi po svojih delih. Protislovenski zistem dovoljuje po največ separatistično politikovanje, in kakor vidimo ravno na Kranjskem, ni vladam ni malo to po godu, da bi se ves narod združil v jedno samo narodno stranko. Zistemu je po volji, da Slovenci ostajajo politično separatisti, dejanski traja pa le stari partikularizem med nami. Na to stran torej služi katoliška stranka protislovenskemu sistemu, in preko meje separatizma, v obliki »Zjedinjene Slovenije«, bi ona že ne posezala več. Zato se brati tudi le s separatisti jednakega omejenega narodnega značaja. Protislovenski značaj katoliške stranke na Slovenskem se kaže najbolj v tem, da nasprotuje vsemu temu, kar bi moglo Slovenec kulturno krepiti in zlasti kulturno vezati z drugimi Slovani. Radi tega jej je celotno Strossmayerjeva ali Obzoraška stranka

na Hrvatskem preveč narodna, to pa zato, ker ta stranka želi sporazumljenja s Srbi, in ker v obče ni sovražna slovenskim narodom in sicer, tudi onim ne, ki rabijo cirilico ali so celó pravoslavni. — Zato se je katoliška stranka rajši že bratila s separatistično Starčevićansko stranko, nego z Obzoraško na Hrvatskem, ker Starčević vsaj je bil pravi separatist in nestrpnež gledé na pravoslavne Slovence.

Katoliška stranka na Kranjskem, ali še drugod na Slovenskem, je prava nasprotnica cirilo-metodijske cerkve med Slovenci! Namesto da bi gledala, da v tej kritični dobi dosežejo Slovenci unijo z Rimom, torej tudi grško-vstojni obred s staroslovenskim cerkvenim jezikom, pa naša katoliška stranka naravnost pobija jednaka stremjenja. S tem dokazuje dejanski ne le, da je protislovenska stranka, temveč inaravnost nesposobna za varovanje življenjskih interesov slovenskega naroda! Taka stranka ne more in ne sme voditi slovenskega naroda, vsaj v taki dobi ne, ko se širi okolo nas pruski protestantizem, da bi Prusija toliko laže pograbilala tudi slovenske zemlje! Ni bilo ugodnih let in jih ne bo, nego ste bili dve poslednji v to, da bi škofje sami dokazovali potrebo uvedanja unije med Slovenci, kakor katoliško in avstrijsko protitežje vsenemški propagandi? In vendar oni se niso zganili!! Nasprotno: njih poslužni hlapei v suknhaj doktorjev sv. pisma so tako stremjenje, kakor pred 15 leti in dalje, takó sedaj ovajali ter črtili tiste, ki so se drznili izpregovoriti v smislu slovenskega kulturnega programa.

Mi po vsem tem ne odrekamo razumove ali duševne sposobnosti katoliške stranke; tega bi ne mogli storiti, ker naglašamo celó, da ta stranka ima učenih sil med seboj; a odrekamo jej sposobnost za vodstvo naroda radi moralne nesposobnosti, katera, kakor smo dokazali, tiči v popolni zavisnosti stranke od Dunaja in Rima. Dunaj bi pač moral v interesu monarhije pospeševati celó slovenski kulturni program med Slovenci; a tega on noče umeti in hoče ostati na starem tiru. Slovenci torej, kakor zapadni Slovani v obče, so dolžni sami spoznavati nevarnosti, ki jim preté kakor narodom! Dolžni so torej odmetati vodstvo za sedanjo kritično dobo nesposobnih strank! In taka nesposobna stranka,

PODLISTEK

30

Za dežjem solnce sije.

— Povest iz prejšnjih stoletij; prevel Bukovič. —

Tako je miril in tolažil komteso nepoznani zaščitnik. In mej tem je neprestano mahal po konjih in ju vspodbujal, kakor da se boji, da mu zdaj pa zdaj skoči iz zasede sovražnik, ki mu prestriže pot. Tako je šlo v divjem diru do proti jutru. Jelose je daniti. Zdaj še le je voznik dovolil konjema malo oddaške in jima je odpustil, da sta šla dalje počasnim korakom do bližnje poštne postaje.

Tu je neznanec najel sobo za komteso in jej je veleval, naj se ne gane iz sobe in naj se ne pokaže nikomur, dokler se ne povrne on.

Sebi pa je najel novega konja. Preiskrbljivi se z nekoliko živeža, je dal zasedlati konja, se vspel v sedlo in odjahal...

Za komteso so zopet nastopili časi duševne muke. Leno, počasi so tekale ure. Sama in brez tolažbe je trpela, prepuščena moreči skrbi za usodo svojega očeta in Edvarda, ne gledé na to, da si ni mogla prikrivati nevarnosti in resnosti tudi položaja svoje lastne osebe.

Leno se je pomikal čas naprej, nikoli ni hotel biti dneva-konec. Vsaki hip je čela k

mizi, da bi svoje misli zbrala v gotovo smér, pa je že zopet planila kvišku in odšla k oknu. Tako je begala ves božji dan v neopisnem strahu in razburjenju. V teh duševnih mukah je prebila dva dni, a od neznanca še ni bilo nikakega glasu. In kakšne bile še le noči! Bilo jej je kakor da mora nastopiti katastrofa, ki jej omrači duha...

V jutro tretjega dne je bila tako izmučena in izdelana, in glava jej je bila tako težka, da se je komaj vzdrževala po koncu.

Prevladovala so jo duševne muke in grenka skrb se jej je črtala na licu... Kar je nekdo potkal na vrata... Nje razburjenje je bilo skrajno; nogi sta se jej šibili in srce jej je bilo burno in prsa so jej viharno plovila, ko se je skrajnim naporom bližala durim, da vidi, kdo se jej hoče bližati...

Bil je on, neznan zaščitnik Edvardov in njen.

Vstopil je resnega lica... in komtesa je pogodila takoj, da mož ne prinaša ugodnih vesti.

— Kaj se je zgodilo? Kje je Edvard? Ste ga-li videli? Zakaj ga niste privedli s seboj? Saj ste ga šli iskati? In nu, kam pa bi bili sicer šli?

Neznane je vidnim, globokim sočutjem gledal na devojko, ko so jej kar vrela iz ust in — srca vsa ta vprašanja.

— Komtesa! Ne zdvajajte! Edvard je sicer res v neprijetnem položaju, a zagotavljam Vas, da se ni bati za njegovo življenje...

To je bila slaba tolažba za devojko. Sporočilo neznančeve je pomenjalo zanjo silen udarec. Zavest, da jej je vzet zaščitnik, da se sedaj nahaja sama, brez pomoči, v neznanih krajih in mej tujimi ljudmi — ta zavest jo je potrla in jo silila v obup.

— Prosim vas, zaklinjam vas, je vskliknila, povejte mi vo resnico!

In neznanec je začel pripovedovati, kar je doznal po dvanajstih prizadevanjih. Govoril je dolgo; izbiral je besede in oblike, da bi njegovo pripovedovanje kolikor le možno ugodno uplivalo na duševno stanje komtesino.

* * *

Ko se je bil Edvard oddaljil od voza, pal je v roke oboroženim lopovom. Braniti se seveda ni mogel, ker je bil praznih rok. Pridržali so ga v svojem taboru. Malo je manjkalo, da ga niso kar pobili. Na srečo svojo je bil bister mladenič, da je hitro pogodil svoj položaj in da mu je bilo jasno, da rešiti ga more jedino to, ako se bo znal potuhnuti in lopove prekaniti. Znal se je tako vesti in govoriti, kakor da se je udal v svojo usodo. Celó to domnevanje je znal vzbujati v po-

veljniku tolovajev, kakor da utegne še postati zanje izborna akvizicija.

Le kadar se je mogel udajati svojim mislim in čustvom, tedaj ga je prevladala žalost. Misli je na Lavro, na komteso, na Rodrigo, na svojega zaščitnika, misli in skrbel, kaj neki je z vsemi temi ljudmi?!

Tabor se je dvignil in se pomikal dalje. Došli so v neko vas. Tolovaji so se razpršili in kradli, kar jim je le prišlo pod roke. Vasičani so begali sem in tja, a bili so tako preplašeni, da si niso upali upreti se tolovajem. Za Edvarda pa je bilo to grozno. Poštena in plemenita duša se mu je vpenjala v ogorčenju in mu je krvavela, ko je gledal divjanje teh poživiljenih ljudi, — a on sam jim je moral biti — tovariš. V splošnji zmešnjavi pa se mu je približal kmečko oblečen človek, ki ga je zgrabil z vso silo z jedno roko za prsa, z drugo za roko. In predno se je Edvard prav zavedel, že ga je napadalec zopet izpustil in zbežal, Edvard pa je čutil v svoji pesti nekaj, kakor da je papir. In res je bil to kos papirja. Ali ker so bili tolovaji vedno okoli njega, je moral hitro in spretno skriti listek, da-si je kar gorelo v njem od radovednosti, kaj je neki napisano na tem kosčku papirja. Saj prepričanje je bilo v njem trdno, da je papirček mogel priti le od prijateljske strani in morda

drugače še toliko nadarjena in duševno orožena, je tudi katoliško-narodna stranka z glavnim popriščem na Kranjskem.

TRST, dne 16. avgusta 1901.

Božično darilo. Med tržaškimi duhovskim Izraelom je nastalo te dni silno navdušenje in veselo vznemirjenje. Konečno so prišli do sklepa, da se kar s kratko potezo uniči vse, kar je še slovenskega in hrvatskega po cerkvah v tržaški in poreški škofiji.

V Trstu vlada na škofiji rudeči prošt Petronio, v Poreču pa znani prijatelj Slovanov, Flapp. Iz tega se je torej porodil skupen sklep na odločne in uspešne korake. Ker sta se jima pridružila tudi slavni deželni odbor istrski in tržaški magistrat, zagotovljen je — kakor si domišljajo sami — temu njihovem koraku popoln uspeh...

Torej k stvari!

Prošt Pesante v Poreču, zastopajoči kapitelj poreški in škofa Flappa; dr. Cleva, deželni odbornik istrski v imenu istega deželnega odbora; kanonik Buttignoni, zastopajoči kapitelj in kapitularnega vikarja Petronio v Trstu; ter slednjič prof. Benussi, zastopajoči tržaški magistrat, so se zbrali v deputacijo, ki ima te dni odpotovati v Rim ter odnesti seboj pred sv. Očeta papeža zateve primorskih neodrešenih Italijanov, da se v teh dveh škofijah korenito odpravi vsaka sled slovenskega jezika v rimsko-katoliških cerkvah ter da se uložijo odločni protest proti naši stari pravici: slovenski glagoljski maši.

To je torej naša najnovejša senzacija, ki pomenja letošnje božično darilo našemu izmučenemu in proganjanemu, a vzlic temu tako vernemu narodu slovenskemu in hrvatskemu v Primorju!!

Mi se ne čudimo, da so se na take korake odločili ljudje, ki stojé pod vplivom Židov in framasanov; vprašamo pa kapitelja v Trstu in Poreču, škofa Flappa, kapitularnega vikarja Petronio in konečno rimsko-katoliško svečenstvo italijanske narodnosti: kako vršite Kristovo poslanstvo nasproti svojim slovenskim in krščanskim ovčicam?! — Na Primorskem je torej res: pastirji so zapustili ovce, a ovce si iščejo novih pastirjev!

Kako dobro-došlico naj napravijo Slovenci in Hrvatje tržaške škofije svojemu novemu škofu Flappu...?

Naj pazijo v Rimu!

Izjava. Prejeli smo in objavljamo: Slovensko dijaštvo v Pragi sklenilo je na shodu dne 11. grudnia 1901. enoglasno priobčiti sledeče v odgovor izjavam dunajskih svojih tovarišev: Slov. dijaštvo v Pragi skušalo je po svoji moči podpirati velikansko

mu prinaša kaj glasu o usodi onih, ki so mu bili toli pri sreči. Lahko je torej umeti njegovo razburjenje. Kar dočakati ni mogel trenutka, ko bo mogel prečitati listek.... Slednjič je vendar ujel ugoden trenutek, da je čital: »Budite potolaženi! Komtesa je rešena. Držite se teh tolovajev, dokler ne dospete žnjimi do Avignona, kamor so namenjeni. Tam vas bo videl tudi vaš — za ščitnik!«

Prečitali so to sporočilo, je Edvard sklenil roki v molitev... Duh mu je bil zopet okrepljen... dvignila mu ga je nada, da bo skoro zopet videl — komteso. Čudno, v tem hipu mu je bila prva misel komtesa in zdelo se mu je, kakor da mu spomin na Lavro pobledeva, kakor da se mu prijateljica iz otroških let odmika od srea, kakor da so začele nekako odjenjavati vezi, ki jih je toli bajno plela nedolžna, prva ljubezen med njim in Lavro...

No, prepustimo za sedaj Edvarda njegovi usodi in njegovim — čustvom in spomnimo se zopet nje, katero smo zapustili v obupnem položaju, v neopisnih duševnih mukah! Oglejmo si, kaj se je mej tem godilo z — Lavro.

(Pride še.)

akeijo, ki jo je pričel narod slovenski za vseučilišče v Ljubljani. Čutilo se je z radostjo edino ne samo s svojimi tovariši akademiki na Dunaju in v Gradcu, temveč s celim narodom svojim. Nikakor pa ne more soglašati z izjavami, ki so jih dne 8. t. m. priobčili dunajski slov. akademiki. Ne samo, da kaže celi pot, po kojem je prišlo do teh izjav, strankarske namene, — slov. dijaštvo v Pragi tudi ne more sprejeti oblike, v kateri dunajski njegovi tovariši kritikujejo slovenske poslance.

V Pragi, dne 11. dec. 1901.

Eg. Stare, Dermota, Schaup, Ferfolja, Koršič, Jos. Kenda, Novak, Verbič, Milan Šuklje, Presl, Fejkal, Fr. Jenčič, Pestotnik, Turek, Fr. Heric, Domicelj, France Sitar, ing. stud.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 16. decembra 1901

O položaju. Dunajska »Reichswehr« pravi v večeršnjem uvodniku svojem, daje na vse parlamentarno in politično položaje legla — tema, da nikdo ne vidi več niti samega sebe. Tako nekako je tudi res. Nekako izginile so prejšnje črte, ki so markirale razmerje strank do Körberjevega kabineta. Zdi se, kakor da so razni činitelji v dunajskem parlamentu kar naenkrat zamenili vloge, odkar je gospod Körber z vso odkritostjo povedal, da ima on usodo parlamenta v svojih rokah. Oni, katerim je dani in na ljubo je tudi vlada z vsem postopanjem pomagala v to, da smo prišli do praga, kjer se odpirajo vrata do parlamentarnega bankerota, oni so postali grajalec Körberjevi. Nemei levece zavračajo kar zaporedoma g. ministerskega predsednika in oporekajo najodločnejše temu, da je bilo res povoda in vzroka za take grožnje. Mej tem, ko so Nemei na levi iritirani in dajejo Körberju svoje ukore, se pa Nemei konservativnih naziranj bližajo menenju Körberjevemu in mu dajejo umeti, da bi oni eventualno stali na njegovi strani, ako bi hotel res opraviti delo »rešitelja države« s porušenjem sedanjega parlamenta.

Mej glasili te vrste Nemcev je postala posebno glasna že poprej imenovana dunajska »Reichswehr«. Dan za dnevom prinaša uvodnike in situacijske slike, v katerih jemlje g. Körberja v svojo zaščito in dokazuje njega poštene, dobre namene, njega pošteno voljo, da bi se parlament povrnil sebi in svoji nalogi.

Seveda doleta list vsaki hip malheur, da vmes nehoté preklinja tudi njega, katerega je hotel blagosloviti.

Tako je pisala »Reichswehr« te dni nekako tako-le: Pihali so in pihali (Nemei z levece namreč), naskakali in naskakali, dokler se ni država ponižala pred diktaturo parlamentarne manjšine, dokler ni legitimna večina padla in žnjo tudi — pravo večine! Sedaj pa bi isti liberalni Nemei hoteli zaustaviti razsuvanje ustave, da bi zavladal zopet nemški liberalizem. Ali zastonj, kajti razrušeni stebri ne morejo viseti v zraku, ampak so sledili zakonu teže in so padli in se zdrobili v ruševine, potegnivši za seboj tudi ustavo. Sedaj vidijo Nemei v strahu, da niso porušili le prejšnje večine, ampak tudi isto ustavo samo, ki je kar prikrojena na njihovo telo.

Dobro! Sama gola in britka resnica. A sedaj vprašamo: ni-li bilo na tistem spisu, ki je kronal delo in napore za ponižanje države pred diktaturo objestne manjšine, manjšine, ki je porušila večino in žnjo tudi majoritetni princip, neizogibno potrebni za parlamentarno življenje; ni-li bilo na tistem spisu, ki je nemški razsajajoči manjšini pripomogel do nenavadnega triumfa in je parlamentarno revoluciji prinesel najsijajnejšo zmago — ni-li bilo na spisu, s katerim so se odpravile jezikovne naredbe za Češko in Moravsko in je bilo narodu češkemu odvzet košček z muko pridobljenega prava, ni-li bilo na tem spisu tudi znamenje — Körberjevo?! Če je bila torej kapitulacija države pred revolucijo manjšine zločin na ustavi — potem je bil na tem zločinu udeležen tudi Körber! In če je v tej kapitulaciji vir sedanji krizi, potem je tudi sokrivda g. Körberja dokazana jasno in eklatantno! Tu ne pomaga nič: kdor se zgraža na sedanjem kaosu in obsoja one, ki so ga zakrivil, izreka obsodbo tudi o gospodu Körberju.

Včerašnja »Reichswehr« proslavlja zopet Körberja kakor nekaj fenomena med državniški sodobniki. Drugod so parlamenti le v nadlego vladam in sleherni minister se kar

odlaha, ako je za hip odrešen od kontrole zakonodavnega zastopa. Ta gospod Körber pa je tako nesebičen, da kar sili v takjarm, oziroma, se trese v strahu pred hipom, ko bi se mogel rešiti take kontrole, ne da bi mu mogel kdo kaj očitati radi tega! Prizadevanja Körberjeva, da bi rešil parlament, da gredo že do tiste skrajne meje, ki jo še dopuščata čast in dostojanstvo vlade.

Mi ne vidimo v sree Körberjevo in ne moremo vedeti, da-li Körber res tako pristržno želi ohranitev parlamenta, ali pa hoče morda poskrbeti le v prvo: za primerno zahtevanje na pogrebu parlamenta, in v drugo, da si bo mogel on v svojem velikem žalovanju — prati roke na dogodivši se nesreči?! — No, bodimo dobri in verujmo raje v dobro! Verujmo, da se je gospod Körber res poglubil v željo, da bi se ta parlament ohranil. Mi bi mu tudi ne odrekli svoje hvaležnosti, ako bi vse postopanje Körberjevo, od Claryjevih časov pa do danes, ne vzbujalo v nas vere, da to veliko željo Körberjevo vztrajno in dosledno spremlja še neka druga želja. Želja, da se ohrani parlament, se pridružuje želja, da v tem parlamentu gospodu nemška manjšina!

Ta druga želja kvari seveda v naših očeh ono prvo željo. Zdravilu, ki konsolidira, je pridejano strupa, ki razjeda. Od todi prihaja tudi, da vsi poskusi za dosedaj modusa vivendi ostajajo brezuspešni. To je nož, ki reže na dva kraja. Z jedno stranjo izreže gnjav, z drugo jo zopet zanaša v rano. Jako dobro označa praška »Politik« to hkratno natezanje za pomirjenje in za — ohranitev krivice. — Omenivši, kako si je Pilat, ko je, v strahu pred razjarjenim ljudstvom, izrekel grozno sodbo, pral roki, pravi praški list: »Odpuščen nam bodi, ako primerjamo vzvišeno s profanum, ali ta prizor s Pilatom nam prihaja na um, kadar se je kakov poskus za sporazumljenje med Čehi in Nemei zopet razbil. In ko se potem obračajo z apelom do — Čehov, naj pomanjkanje vsake spravljivosti na strani Nemcev sanirajo — Čehi z novo kapitulacijo!!

S to primero je res vse povedano in drastično. Nemei stavlajo naravnost blazne zahteve, v katere Čehi seveda ne morejo privoliti, ako nočejo biti narodni samoubijalci. Potem pa si vlada in Nemei perejo roke: mi nismo krivi, saj smo se hoteli sporazumeti!!

Deželni zbor. S cesarskim patentom od 12. t. m. so sklicani deželni zbori: Zgornje-Avstrijski Solnograški, Moravski, Šlezijški, Goriški na 27. dan t. m., Češki, Gališki in Štajerski na 28. t. m.; Nižje-Avstrijski in Kranjski na 30. t. m. Sklicani niso torej: Bukovinski, Dalmatinski, Istrski, Koroški, Tirolski, Tržaški in Predalški.

Deželnim maršalom na Češkem je imenovan knez Jurij Lobkovic, visoko čislán od vseh čeških strank, njega namestnikom pa dr. Albert Werunsky (Nemec).

Protinemške demonstracije Poljakov. Cesar je vsprejel v avdijenci namestnika Gališkega, grofa Pininskega, kateri mu je poročal o protinemških demonstracijah. Cesar je obžaloval demonstracije in je ukazal, naj se ukrenejo najstrožje odredbe, da se nadaljnje protinemške demonstracije preprečijo.

V Galiciji se bojkotirajo pošiljatve iz Nemčije, posebno iz Prusije; prospekti in ceniki, ki dohajajo od tam, vračajo se z opombo: »Se ne sprejme radi obsodbe za dogodke v Vrešenu.«

Poljski dijaki na berlinski univerzi so demonstrirali o predavanju zgodovinarja prof. Schiemanna.

Kulturna sličica iz Italije. Te dni je italijanska komora v Rimu razpravljala o gospodarskih odredbah, katere bi bilo ukreiniti za južni del Italije. V razpravo je posegel tudi znani socialist Ferri, ki je predlagal, naj bi se v to potrební denar pridobil s tem, da bi se skrčili neproduktivni izdatki, to je: civilna lista kraljeva in pa troški za vojsko. O tej priliki je Ferri podal nastopno sličico o razmerah v južni Italiji: Tu je dobiti le oaze poštenja in nepoštenje je kuga, kateri se morejo upirati le sila redki značaji iz dijamanta.

Te besede so provzročile silen hrup in od vseh strani so hrumeli protesti, ki niso dali govorniku dalje govoriti. Vendar pa ostanejo menda te besede — resnica. V južni Italiji je neopisna mizerija! A ljudje, ki ječe pod težo gospodarske mizerije, navadno nimajo posebno odporne sile nasproti vabi za — nepoštenje.

Spor med Argentinijo in Čili. Med obema državama se vrše zadnja pogajanja v namen, da bi mirnim potom rešili spor. Čile postopa o tem jako samozvestno in se vidi, da si ta republika želi vojne, ker stavi Argentiniji take pogoje, katerim ta poslednja nikakor ne bo mogla ugoditi in bo vojna potem neizogibna. Vrše se tudi poskusi, da bi kakak druga država (n. pr. Brazilija ali pa severoameriške Zjedinjene države) posredovala med obema republikama.) Argentinija je baje v slabih gmotnih razmerah in tudi njeno vojaštvo je slabo izvežbano.

Vojna v južni Afriki. Kakor javljajo novejšje vesti, se je Krüger zopet odločno izjavil proti temu, da bi Buri vsprejeli autonomijo; on zahteva marveč popolno neodvisnost. Direktni odposlanei z bojišča so naznanili Krügerju, da ima Botha pod svojim poveljništvom še 24.000 mož, ki so dobro preskrbljeni z vsem potrebnim. Ako je to resnično, potem morajo biti lažnjive vse one angleške vesti, ki poročajo dan za dnevom, koliko Burov so Angleži že ujeli. Kajti, če bi bila vsa ta poročila resnična, Burov sploh ne bi bilo več na bojnem polju.

V koncentracijskih taborih je umrlo meseca oktobra 3156 belokožcev, v novembru pa 2807, od katerih je bila polovica otrok. Od junija do novembra je umrlo 12.451 belokožcev, med temi 10.130 otrok. V koncentracijskih taborih se nahaja sedaj 167.194 belokožcev.

Tržaške vesti.

Včerašnji shod za italijansko vseučilišče v gledališču Politeama Rossetti. Najprej nam je omeniti, da se trgovci niso prav čisto nič brigali za poziv laške kamore, naj zaprejo svoje prodajalnice že ob 11. uri jutraj, temveč so jih imeli odprte, kakor po navadi. Sam »Piccolo«, ki je k temu pozival, se ni držal tega, temveč se je n. pr. v tramvajski čakalnici blizu Chiozze prodajal »Piccolo« do 2½ ure popoldne, ko je bil shod dovršen. Ko pa je prodajalca zapazila, da prihajajo prvi udeležniki shoda doli po Aequedottu, zaprla je v vsej naglici okno, da ne bi videli ljudje, kako se sam »Piccolo« ni držal svojega poziva. (Žid je Žid, pa deni ga kamor hočeš! Op. ured.) Sicer bi pa tudi bilo zastonj, ako bi bili trgovci zaprli svoje prodajalnice; oni in njih uslužbenici bi itak ne mogli, tudi če bi hoteli, udeležiti se shoda. Naznanjeno je bilo namreč, da shod prične ob ¼ uri po popoldne ter da se odpre gledališče ob 11½ uri. V resnici pa so odprli gledališče že pred 11. uro jutraj, ter je bilo isto ob 11. uri že napolnjeno s tistim občinstvom, katerega je kamora hotela imeti na shodu. Ergo: to ni bil nikak javen shod, temveč v resnici shod za povabljen, oziroma (v tem slučaju) komandirane goste, kar zopet dokazuje najsijajnejše, kako se kamora boji javnosti! Glavni komedijanti so dobili prostor na odru, v gledališču pa so bili oni, kateri so morali ploskati kamorističnim komedijantom. Sicer ni bilo takrat, ko ustov v gledališče ni bil več dovoljen, isto niti še popolnoma napolnjeno, kar dokazuje tudi to, da so tudi potem še dovoljevali vstop, ali pri postranskih vratih in le onim, ki so imeli — bele listke!! Barvane listke so imeli namreč zastopniki laških društev in korporacij, bele pa klakerji, t. j. taki, ki so bili od kamore najeti za ploskanje. Kdor bi vsejedno ne hotel verjeti, da je bil vstop v gledališče prepovedan zato, kar je kamora hotela tako, da si isto ni bilo še napolnjeno, prepriča se, ako čita poročilo v »Piccolu«. V istem poročilu lahko najde, da je predsednik zborovanja, predno se je isto otvorilo, naprosil reditelja, naj pozovejo občinstvo, ki je še v atriju, da vstopi v dvorano. V atriju pa ni bilo nikogar. Ako je predsednik pozival, naj vstopi občinstvo v dvorano, je znamenje, da je bilo tam še praznega prostora. To bi bilo glavno, kar smo hoteli omeniti; o mnogih lepih — frazah, ki so se govorile na shodu, hočemo govoriti posebej. Dodati nam je še, da se je po Aequedottu sprehajala precejšnja množica radovednega občinstva, kar ni v Trstu pač nič nenavadnega. Med tem občinstvom pa je bilo tudi mnogo »finih gospodičen«, oziroma »dam« jako sumljive provenijence, katere so menda v zadnji vrsti poklicane za tako vzvišeno kulturno gibanje, s čemer pa nočemo reči, da bi jim bilo morda neprijetno, ako bi došlo v Trst lepo število laških visokošolcev. Ali značilno je, da je camorra mobilizirala tudi ta — tabor. Sapienti sat!

Po shodu demonstriralo je po mestnih ulicah par stotin demonstrantov (glej »Piccolo«!). Občinstvo na Acquedotto pa je mirno gledalo to ponesrečeno demonstracijo in mu ni bilo niti na kraj pameti, da bi se istej pridružil. Dokaz torej, da je bilo tam res iz gole radovednosti.

Konečno konstatujemo, da so bili socialisti oficijelno zastopani na tem shodu!! Moralo iz tega fakta za slovenske socialiste hočemo izvesti jutri!

Ne s šibami, s škorpionji naj bi nas tepli!! Včeraj je imela tu zborovanje zveza okrajnih bolniških blagajn. Na zborovanju je bilo 18 slovenskih oziroma hrvatskih odposlancev, 8 pa laških, torej so imeli naši prav pošteno voščino.

Na dnevnem redu je bila tudi neka jako važna stvar. Blagajna v laškem Trzinu je tako srečno — dogospodarila, da si ne ve več pomagati drugače, nego da prosi zvezo za **brezobrestno posojilo 4000 gld.!**

Lahi so bili seveda za to, da se prošnji ustreže. Tu pa se je dogodilo nekaj neodpuštnega, možnega le pri nas Slovenceh in ob naših razoranih razmerah, ko smo zgubili že vsaki zmisel za svojo korist in za potrebo obrambe. Dvignil se je namreč zastopnik neke blagajne na Gorenjskem in se je v imenu humanitete pridružil želji Lahov!! Ljubljanski odposlanci so po vsej pravici oporekali taki humaniteti, češ: kako prihajajo druge aktivne, ker racijenalno vodjene blagajne do tega, da bodo morale prispevati, radi tega, ker je neka blagajna slabo dogospodarila!! Izjavili so torej, naj se blagajni v Trzinu dovoli le 2000 gld. posojila in proti primernim obrestim.

Ta predlog pa je padel, ker so se bili naši tudi o tej priliki razdelili po političnem mišljenju v dva tabora in je liberalna skupina glasovala z Italijani!! Tako postopanje se nam kaže v tem grši luči, ko so se zastopniki vseh slovenskih in hrvatskih blagajn Primorja izjavili za stališče ljubljanskih odposlancev.

Ali so se morali Lahii smejati! — Ne s šibami, ampak s škorpionji naj bi nas tepli drugorodeci in vladni zistem, ker bi potem morda vendar prišli do spoznanja, kam nas dovajajo naše razmere, in pa do usmiljenja do lastnega naroda in njegovih interesov!!

Gospodom pri »Slov. Narodu« in »Slovenec« bodi povedano, da jih za danes »pustimo prav lepo pozdraviti«, kakor treba med dobrimi starimi prijatelji, in jih prosimo »za zamero«, ako danes ne moremo vračati milo za drago. V zameno za »trakuljo« in »ofelijo« pride od naše strani argument, kajti: variatio delectat.

V luči dvatisočletne kulture. Poslanec tržaške pete kurije, dr. Atilij Hortis, je nedavno temu rekel v državnem zboru, da Italijanom ni treba še le dokazovati svoje kulture, ker isto itak že vsaki vsaj na pol izobraženi vidi in pripoznava. Popolnoma res, g. Atilijo: to kulturo je ne le videti, ampak tudi občutiti jo je, ker ti za marsikaterim oglom sili v nos njen — smrad! Da se jo bo še bolje videlo in pripoznavalo, podajemo tukaj mal prinos k neštevilnim dokazom o tej prosluli kulturi.

Našim čitateljem je znana ona rodbinska tragedija, ki se je izvršila v našem mestu med zakonskima Lagoj in dokončala minoli teden se smrtjo Josipine Lagoj. Lagoj je namreč svojo soprogo iz ljubosumnosti sedemnajstkrat zabodel in se potem, iz obupa, vrgel iz četrtega nadstropja ter obležal mrtev na lieu mesta; njegova soproga pa je osem dni za njim umrla vsled dobljenih ran.

A ob tej priliki se je dogodilo nekaj, kar je jako karakteristično za tržaško kulturo. Truplo nesrečne Lagoj je ležalo na mrtvaškem odru v mrtvašnici mestne bolnišnice in zijalatega ljudstva se je kar trlo, kakor je tu že navada ob takih prilikah! Tu je namreč ljudij, ki ob takih senzacijonalnih umorstvih kar oblegajo mrtvašnico, a ne z namenom, da bi blagoslovili truplo in pomolili za dušo pokojnega, ampak iz gole zijalosti. Tako je množica vrela gledat tudi nesrečno Lagoj. In ker je bila ta množica se svojimi simpatijami na strani pokojnega ubijaleca, je ob njenem pogrebu prirejala gnušne demonstracije ter celo pljuvala na krsto pokojne Lagoj. — Demonstrujoča sodruga je menda se svojim postopanjem hotela izraziti svojo sodbo nad pokojnec. Ali pokazala je le lastno moralno propadlost! Mi nočemo nikogar braniti. Pokojna sta pred sodnim stolom Vsevečnega in On naj ju sodi. Kdor hoče — in še na tak

način — soditi mrtve, kaže le svoje lastne poživljene nagone, ki celo pred veličastvom smrti odrekajo dolžno spoštovanje! A ti demonstrantje pred obličjem smrti niso pokazali le svoje podivjanosti, ampak tudi propadlost družbe, v kateri živijo ter moralno propadlost onih činiteljev, ki so krivi na taki grozni demoralizaciji. Da, da, to so nasledki onega strupa, katerega dan na dan infiltrira brezvestno židovsko časopisje v ljudske mase! To so sadovi camorre, ki se more vzdrževati le s tem, da neti zle instinkte v ljudstvu in ki neti sovražstvo na vse strani, da s tem pozornost tržaškega ljudstva odvrta od svoje sebične in izmozgovalne politike. Kaj briga kamoro, ako ljudstvo moralno propada, samo da si ona pri tem polni nenasitne žepe in izsesuje isto fanatizirano ljudstvo. Najžalostnejše na vsem tem pa je dejstvo, da je tudi ikvestna laška duhovščina v zvezah s to kamoro. O, da: dvatisočletna kamora dozoreva kaj lepe sadove!

»Apel do slovenskih sreč.« Pod tem naslovom smo priobčili pred par dnevi dopis rodoljubne gospe, s katerim je ista pozivala naša pevska društva in druge prijatelje slovenske pesmi, naj se naročajo na skladbe pokojnega Hr. Volariča, ki jih je izdala in založila udova istega, nahajajoča se sedaj v žalostnih gmetnih razmerah.

Na ta poziv smo dobili več dopisov, v katerem dopisniki tožijo, da bi se radi naročili na te skladbe, a jim ni znano, kje stanuje gospa udova po pok. skladatelju, torej tudi ne vedo, kje naročiti skladbe. Nadalje pravijo, da jim ni nič znano, koliko je zvezkov; in slednjič ne vedo niti cene teh skladb! Z jedno besedo: nič. Naši dopisniki nas prosijo potrebnih pojasnil. A ker tudi mi nismo informirani o tem, prosimo g.o. Zmagoslavo, naj bi ona ugodila občinstvu in — zalagateljici.

O tej priliki si ne moremo kaj, da ne bi zopet opozarjali na pomanjkanje zmisa za koristi reklame med našim narodom. Koliko naših podjetij bi bolje vsepevalo, ako bi se podjetniki, oziroma (v knjigotrštvu) zalagateljci nekoliko več brigali za reklamo! Marsikdo se sploh ne briga za reklamo, dragi pa objavljajo po jedenkrat in s tem mislijo, da so napravili že dovolj ali morda še preveč. Če kje, velja posebno tukaj izrek: pomagaj si sam in Bog ti pomore!!

»Kolo« v Šklednju. Pišejo nam: Včeraj je bil močen oddelek »Kola« v Šklednju v društveni gostilni. Gostilna je bila že pred prihodom »Kola« natlačeno polna in se je zahvaliti le prijaznosti domačih gostov, ki so drage volje dali prostora »Kolu«. Zbor je sledil zboru in ploskanje je bilo nepretržno, dokler ni prišla ura ločitve.

Med domačimi gosti je bila tudi družina nekega Nemea, Dunajčana, ki je bil ves oduševljen in je glasno izrekal svojo hvalo in pohvalo.

Ob tej priliki se je prodalo tudi za 3 krone kamenčkov za »Narodni dom«.

»Kola«. Drobnosti. Povožen od tramvaja. Včeraj zjutraj je voz tramvaja povozil v ulici Torrente 60-letnega kmeta Ivana Jurišiča iz Kopra. Ubogi mož se ni mogel o pravem času izoginiti vozu. Prvo pomoč je dobil na zdravniški postaji, pozneje so ga prepeljali v bolnišnico.

Nenadna smrt. V hiši št. 6 v ulici Pozzacheri, je stanovala priletna ženska Marija Boschio. Ker že par dni ni izišla iz svoje sobe se je sosedom to malo čudno zdelo in sumili so nesrečo. Njih sum res ni bil neopravičen kajti, odprši vrata sobe se silo, so našli ženo mrtvo.

Grožnja. 52 letni zidar Jakob Costa, stanujoči v ulici del Molino a vento, je svoji ljubici, 40-letni Neži J., grozil s smrtjo samo radi tega, ker se ni hotela več povrniti k njemu. Neža je ovdela to grožnjo na policijo, zbok česar so starega zaljubljenca aretirali in odveli v ulici Tigor.

Aretirani vojaški begunec. Včeraj je oficijal Titz v ulici Gelsi aretiriral 26-letnega begunca Ivana Marvina iz Sežane. Marvin je pred časom p.o.legnil iz vojašnice v Rojanu. Izročili so ga vojaškim oblastim.

Ne igrajte se z orožjem! 16-letni Ivan Pečar iz Kolonije se je igral včeraj z neko staro puško. Puška se mu je nenadoma sprožila in zadela mladeniča v glavo. Nesrečnika so prepeljali v tukajšjo bolnišnico.

Ne žali! Včeraj so aretirali 31-letnega težaka Dragotina P., ker je psoval pa-

sante. Ob aretovanju se je uprl redarjem in začel tudi njih žaliti. Rabiti so morali silo, da so ga odveli v zapore.

Ukradene vreče. Ivan Tassen, stanujoči v ulici delle Acque, je ovdal na policijo, da so mu nepoznani pošteni ukradli sto praznih vreč.

Dražbe premičnin. V torek dne 17. decembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Barkovlje 249, hišna oprava; ulica Stadion 4, hišna oprava; ob 12. uri in pol ul. Instituto 7, hišna oprava; ob 10. uri: ulica Punta del Forno 2, hišna oprava; ob 12. uri ulica Fontana 10, hišna oprava; ob 10. uri Kjadin 794, hišna oprava; ob 11. uri in pol ul. S. Nicolo 11, oprema v zalogi; ob 10. uri in pol Zagata del Moro 6, hišna oprava; ob 2. uri pop.: ulica Conti 3, hišna oprava; ob 11. uri: ulica Forn 7 a in ulica Squero Nuovo 4, bicikl, tapecarijska oprema in pohištvo; ob 10. uri: ulica Belvedere 23, hišna oprava, ob 11. uri: ulica del Bosco 30, hišna oprava; ob 12. uri: ulica Media 10, bicikl in prepisovalni stroj; ob 10. uri: ul. Molin Grande 10, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 7.0 ob 25 uri popoldne 11.3 — C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 758.4 — Danes plima ob 10.6 predp. in ob — pop.; oseka ob 4.48 predpoludne in ob 5.30 popoldne.

Vesti iz Kranjske.

*** Potrjen deželni zakon.** »Wiener Zeitg.« poroča, da je cesar potrdil v deželnem zboru kranjskem sklenjeni zakon glede preskrbovanja Postojne s pitno vodo.

Književnost in umetnost.

Quo Vadis? — Ta veliki Sienkiewičev roman izide v »Goriški tiskarni« A. Gabršček za novo leto. Obsega nad 40 tiskanih pol. Cena 3 krone, po pošti 20 st. več. — Življenje prvih kristijanov in njih muke pod okrutnim Neronom je pisatelj naslikal tako živo, da čitatelj sledi pripovedovanju z največjo napetostjo do konca. — Ta roman je jako pripraven za novoletna darila.

»Knjižica za mladino«. — Urejuje Engelbert Gangl, izdaja »Goriška tiskarna« A. Gabršček v Gorici. — Snopič 25. Prodajna cena 1 krona.

Pred novim letom izide ta nova knjiga za našo mladino. Obsežna bo 14 tiskanih pol na lepem papirju in bo trdno vezana.

Vsebinska: 1. Pesmi Márice Strnadove (tri). — 2. Kratke povesti. Poljski spisala Tereza Jadwiga. (Vseh je 25). — 3. Pesmi Frana Žgurja (osem). — 4. Črtice. Češki spisala E. Krásnohorská. — 5. Pesmi Engelberta Gangla (šestnajst). — 6. Črtice iz življenja cesarja Jožefa II. (vseh je 42).

To jako bogato, zanimivo, poučno čtivo je izbrano za mladino do — desetega leta.

Knjiga je jako primerna za — novoletno darilo.

Cena posamičnim iztisom po 1 krono je tako nizka, da si ne moremo misliti niže. Podobne knjige celo večjih narodov so veliko dražje.

Ako bo vsaj 800 naročnikov, bo izhajala ta naša »K. za m.« štirikrat na leto za samih 1 gld. 60 nč., da bo stala tako vsaka knjiga le 40 nč.

Prosim vse gg. učitelje, da naročijo za vsako šolo vsaj toliko iztisov, kolikor je razredov. Pa tudi med stariši naj pridobivajo naročnikov. — Ako založnik tudi v tej obliki ne bo mogel nadaljevati, ne vemo, ali pri- demo še kdaj do take »K. za m.«, ki nam bo v čast ter bo skrbela za dovoljno množico mladini primernih knjig.

Razpis častnih nagrad. Na razpis nagrad, ki je bil objavljen v 8 št. »Učiteljskega Tovarisa« dne 10. marca t. l. so se odzvali trije pisatelji. Ker pa ocenjevalci niso odobrili nobenega doposlanega spisa, razpisuje podpisano vodstvo vnovič dve častni nagradi po 100 in 60 K za dva najboljša mladinska spisa, obsegajoča najmanj po 3 tiskovne pole.

Spisa morata biti izvirna in primerna otroškemu duhu. Rokopisi naj se pošljejo predsedništvu »Zaveze« do 15. aprila l. 1902.

Pisatelji naj se ne podpišejo na svoj rokopis, temveč naj priložijo svoja imena v zaprtem ovitku, na katerem bodi zabeležen naslov dot. čnega spisa.

Spise bodo ocenjevali posebni ocenjevalci. Ocenjena spisa bosta last »Zaveze« in izideta kakor III. in IV. zvezek »Mladinske knjižnice«.

V Ljubljani, dne 6. dec. 1901.)
Vodstvo »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev«.

Tajnik: Predsednik:
Drag. Česnik. L. Jelenc.

Brzojavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 15. (B.) Prihodnja seja gospodske zbornice bo dne 20. decembra. Kakor prvi predmet dnevnega reda bo proračunski provizorij.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 16. (B.) Glasom nekega sporočila iz dežele Zulu, zadrževanega od cenzure, je bil burski poveljnik Louis Botha v neki bitki pri Lunebergu nedavno temu resno ranjen na levo nogo in sicer pod kolonom. Zajemtu da je ubežal s tem, da se je skril v grmovje. Sedanje bivanje njegovo, da ni znano niti njegovim pristašem.

Velik štrajk železničarjev.

BARCELONA 16. (B) Kakih 10.000 železniških delavcev je stopilo v štrajk.

Krečansko vprašanje.

RIM 15. (B) Agencija Stefani javlja: Danes predpoludne je bilo posvetovanje poslanikov Anglije, Francije in Rusije pod predsedništvom ministra za vnane stvari, Prinettija. Predmetom posvetovanja je bilo krečansko vprašanje, izlasti pa podaljšanje pooblastil prince Jurija.

Odpor proti nemškemu šovinizmu.

VARSAVA 25. (B.) Sporočilo ruske brzojavne agenture). Vsled selanje agitacije proti Prusom nočejo ruski poljedelci, katerim so nemški trgovci z mlekom nasvetovali, naj maslo in sir izvažajo v Nemčijo in ki so že naročili stroje za pripravljanje teh produktov, ni več vedeti o nemških kupčevaleh in so vrnili naročene stroje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PRVA TOVARNA
za čopiče in ščetke
Santo d'Angeli
TRST. - Via S. Antonio - TRST
(nasproti Zennaro in Gentili).

Specijaliteta čopičev za zidna dela nepresežne trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiščenje parketov, metelj, metlice, ščetk od perja, palic za iztolči prah.

Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov, listnic, novčark, mošnjčkov itd.

Vse po jako nizkih cenah.
V prepričanje se prosi blagohoten obisk.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
• T R S T •
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vogal (solsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riberge št. 21
Velik izbor tapetarij, srecal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavijo se na obrod
ali železnico franco

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedilo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticiptivnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki sta shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici dei Torro štev. 12 priporoča svojo dobro preakrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in za loga zaznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporočam svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (sedež c. kr. deželne sodnije.)

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe karna in sladničarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vaprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Pekarne in sladničarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso ima veliko pekarno in sladničarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčij v kosih in v škatljicah, finih biskvitov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birmo, krste in druge slavnostne prilike. Vsakrsten, vsak dan večkrat pečen fin in naveden kruh se razpolaga po pogodbi in naročilu franko na dom in trgovem v razprodajo. Domač malinovec po niski ceni.

Stroji in tehnični predmeti

vsake vrste iz najboljših tovarn se vobojajo po to varniški ceni v zalogi trdnice Schivitz & Comp., inženirja Živica v Trstu ulica Ghega 10 nasproti kavarni Fabris.

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popraviljenega istega po cenah ki zadovoljeje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča Ivan Cink, ulica S. Danieleva št. 2.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica „Alla città di Londra“ z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nove 3. (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od g. 6.50 do 24, za dečke od g. 4. do 12. suknene jope v velikem izboru od gld. 3. do 8. zimске močne in podšite jope z ovratnikom od astrabana od gld. 5 — 14, ravno take podšite s kožuvinno po gld. 12. — Površne suknje v velikem izboru od gld. 18 — 32. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gld. 2.50 — 4.50, finiješe od gld. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gld. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moškega (zlojeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu. Črtane močne srajce za delavce gld. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi v največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nove se sprejemajo izdelovanja obleke po meri ter se se posebno voboliva vsake vrste oblek v raznih risnicah in merah za moške in dečke.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Veturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljše izdelka. V zalogi ima: podobne na platno in šipe, ogledala, žime ozračno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obrok.

Nova čevljarnica „Alla Corsia Giulia“ Fran Benčič v Trstu ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obuvale vsake vrste lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago kakor: podplati, usnje in pripadki so iz najboljših tu- in inozemskih tovarn. Izvršuje točno vsako naročbo po meri in najnoviji modi. Vsaka poprava se dogotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože v vseh barvah.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijali, navadnega in najfinjšega olja, najfiniješe testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako niskih cenah. Razpolaga naročeno blago tudi na de- želo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Prodaja vina „Ai Maestri“ v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se uaz- nava, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 novč., bela reblina iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28 novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje. Vsek zamore moja vina analizovati in ako jih vobdi ponarejena (vlobi 100 gld. nagrade.

Jaz Ana Csillag

Gospa Ana Csillag!
Prosim, da takoj pošljete šest lončkov Vašega preskušene- ga mazila za raščo las na naslov:
Gospa grofica Cavriani-Auersperg
Grad Gleichenberg
pri Gradcu.

Blag. gospa Ana Csillag!
Izvolite mi kretom pošte po- slati s povzjetjem zopet 2 lončka Vašega izvrstnega mazila za raščo las.
Spoštovanjem
Emilija pl. Baumgarten,
Steyer.

Gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi kretom pošte pošljete en lonček Vaše izvrstne pomade.
Ludv. vit. pl. Ljebig,
Liberec.

Blag. gospa Ana Csillag!
Vaše znamenite pomade prosim še en lonček
Graf Srečko Conrey,
Dunaj.

Blag. Ana Csillag!
Prosim Vam, da mi kretom pošte pošljete Vaše izvrstne lasne pomade dva lončka.
L. Schweng pl. Reindorf,
c. kr. stotnika soproga v Pragi.

Gospa Ana Csillag!
Dunaj.
Od Vas poslana mi Csillagova pomada je izvrstno delovala, in me veseli Vas obvestiti o tem, da si ravno sem jo malo časa rabila. Radi izvrstnega delovanja jo bom toplo priporočala vsem prijateljem in znancem.
Adela Sandrock,
gledališka igralka.

Vaše blagorodje!
Uljudno prosim, da bi mi s poštanim povzjetjem doposlala en lonček lasnega mazila.
Gvido graf Starhemberg,
Küpsöd.

Blag. gospa Ana Csillag!
Blagovolite mi Vašega presku- šenega mazila poslati še 1 lonček.
Jaka Girardi pl. Ebenstein,
Trient.

Blagorodna gospa Ana Csillag!
Dunaj.
Na ukaz Njene ekselence gospe pl. Szegveni- Marich prosim, da mi pošljete en lonček Vašega izvrstnega mazila za 3 gld.
Sprejmite ob jednem zahvalo. Gospa grofinja se je o vspehu mazila izrazila jako pohvalno.
Z odličnim spoštovanjem
Frida Giesa,
komorna gospa Njen. ekselence

Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi pošljete en lonček Vaše izvrstne pomade za lasi.
Grofica Vilma Metternich,
Grad Rubein p. Meranu, Tirolsko.

Blag. gospa Ana Csillag!
Pošljite mi po povzjetju 1 lon- ček Csillagovega mazila za raščo las koigava sem že imela.
Spoštovanjem
Kneg. Hohenlohe voj. kneg. Solm.

Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vam, da mi Vaše slavno znane lasne pomade pošljete še en lonček.
Mejnigrof A. Pallavicini,
Abanž Szemere.

Gospa Ana Csillag!
Za še enkratno pošiljatev enega lončka Vašega izvrstnega mazila za lasi prosim
Knežinja Karlova Cöthen
(Anhalt).

Vaš. Blag. gospa Ana Csillag!
Prosim Vas, da mi po poštmem povzjetju pošljete še en lonček mazila za lasi.
Spoštovanjem
Baronica Baselli, Enns,
Westbahn.

Blag. gospa Csillag!
Slišal sem že mnogo dobrega o Vašem čudodelnem mazilu, vslad česar Vas uljudno, da mi kretom pošte pošljete dva lončka.
Vas lepo pozdravlja
Antonija Welonter,
Gorica.

Gospa Ana Csillag!
Pošljite mi po poštmem pov- zjetju dva lončka Vašega presku- šenega mazila za lasi.
Graf Em. Esterhazy star.

Vaše Blagorodje!
Pošljite mi po poštmem pov- zjetju en lonček Vašega preskuše- nega mazila za lasi.
Grofica pl. Wurmbrandt,
Birkfeld.

Blagorodna gospa Ana Csillag!
Dunaj.
Prosim, da na spodnji naslov blagovolite po- slati za ekselenco gospo grofico Kiemansseg, namestnico na Dunaju, Gosp. ulice 6, 3 lončke pomade po 2 gld. za ohranjenje lasij, katera je izkazala dobre vspehe.
Spoštovanjem
Irma Pletzl,
komorna gospa Njen. ekselence.

s svojimi 185 centimetrov dolgimi Loreley-lasmi do- bila sem jih vsled 14-me- sečne uporabe svoje samo- iznajdene pomade. To so najslavnejše avtoritete pri- znale za jedino sredstvo, ki ne povzroča izpadanja las, povspekuje rast istih, poživlja lasnik povspekuje pri gospodih polno močno rast brk ter daje že po kratki uporabi lasem na glavi kakor tudi brkam na- raven lesk ter popolnost in ohrani te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gold. 2 gld., 3 gld., 5 gld.
Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek na- prej pošlje ali pa s poštmem povzjetjem po- vsem svetu in tovarne, kamor naj se pošilja vsa naročila

Ana Csillag
DUNAJ I.,
Seilergasse 5.

Prvo primorsko podjetje za Odlikovan z dvema zlatimi in bro- nastimi kolajnami

razpošiljanje in prevažanje pohištva
Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakla- danje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnoviješe konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za- bojev, košev itd. za inmagaciniranje.
Sprejemajo se pošiljave vsake vrste in kamor si bodi.

Proti

kašlju in kataru

kakor tudi proti

- hripi (influenca) -

naj se uporabljajo edino le

katramne pastilje Ravasini

skatljica po 80 stotink.

Proti

zagrljenju in grlobolu

se priporočajo

Ravasinijeve pastilje

od ogolunjene sladke škorje

skatljica po 60 stotink.

Vdobja se v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

kakor tudi v lekarni Piccola, Jervutti, Luciani, Vi- tali & Vardalasso; v Boki: lekarna Prodan; Gorici lekarna Cristofaletti in Pontoni.

FRAN HLAVATY

ulica Giulia št. 1/A.

Obnvala po angleškem in francoskem vzoru izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

Ivan Angeli

ulica Canale 5

zraven cerkve sv. Antona novega

je edini tovarnar čopičev vseh vrst in ščetk, nahajajoč se na tržaškem trgu ter zamore konku- rirati z vsakomur.

VELIK IZBOR velikih ščetk od grive ali koreniki tudi malih. Angleške ščetke za čistiti obuvala, neprelomljivi ameriški glavniki, angleške ščetke za zobovje čistiti, specialitete za parfumovanje angleškega in domačega izdelka vse po jako znižanih cenah.

Remeljni v velikem izboru, bukove debela orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnjice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez

v Trstu Via Fonderia št. 10.

Pekarna in sladničarna

Jakob

Jellen

v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat

na dan svež kruh in velik izbor sladčij. Sprejema

pečivo bodisi testo za naveden kruh ali sladčije. Za-

loga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Po nizki ceni.

Via Nuova, nasproti lekarne Zanetti.

Velikanski izbor

naočnikov in malih očal najnoviješe in najmodernejše oblike

z najbolj čistimi lečami in od pravega kristala o nikeljnastih, jeklenih, zlatih in srebrnih okovih, zdravniško predpisani od 25 nč. naprej.

Velikanski izbor daljnogledov

za gledališčen, kraje in morje, z akromatičmi lečami, kakor tudi barometrov, termometrov za meriti vročino človeke ali zraka od 35 nvč. naprej.

Izbor povekševalnih leč

in velikanski izbor modernih lornajet (očala z rocem za ženske) od 1 gld. naprej.

Prodaja na debelo razprodajalcem.

C-ne jako ugodne. — Sprejemajo se poprave.

Za večjo železninsko trgovino išče se

spreten knjigovodja

ki mora biti popolno vešč slovenske in nem- ške korespondence in ima primerno izobraže- valnost. Oni ki so že službovali v enaki trgovini imajo prednost. S pričeli opremljene ponudbe v katerih naj se stavi tudi zahteva plače, je pošiljati pod naslovom »Paromline Celje.

V najem

se od gostilno s prenočišči z dotičnim do- voljenjem (dekretom) vred. Hiša je nova in se nahaja pri novem železniškem kolodvoru v Kopru.

Ponudbe naj se pošljejo na g. Antona

Valentič v Kopru.

Železna blagajna

št. 3 čisto novd

iz tovarne Wiese

se radi posebnih okoliščin proda zelo pod ceno. Po-

nudbe pod »Blagajne« poste rest. Trst.

Fran Wilhelmov
odvajajoči čaj
od
Frana Wilhelm
lekarnarja c. kr. dvornega zalagatelja
NEUNKIRCHEN (Spodnje avstrijsko.)
Se dobiva v vseh lekarnah v za- vitku po 2 K. avst. velj.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN
iz lastnih kletij
in
ISTRSKI TERAN,
ki se toplo priporoča družinam, gosp. krema- jem in restavracijem.
Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.

FILIJALKA
BANKE UNION
V TRSTU

se peča z vseni bančnimi in menjalnimi posli

kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun, ter se

obrestuje:

Vrednostne papirje:
po 20 % proti 5 dnevni odpovedi
- 20 % - 12
- 30 % - 4 mesečni
- 30 % - 8
- 35 % - 1 letni

Napoleone:

po 2 % proti 20 dnevni odpovedi
- 20 % - 40
- 25 % - 3 mesečni
- 30 % - 6

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od a-

oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2 1/2 % do vsakega zneska

izplačuje se do 20.000 gld. a cheque; za večje zneske

treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajijo

v posebni uložni knjižici.

c) Zračuna se za vsako uplačilo obresti od dne

uplačila in naj se je to zgodilo kateri si bodi uradnih ur.

Sprejema za svoje conto-currentiste, inkase in

račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj

Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja

nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne

papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri

vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne pa-

pirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti

primerni proviziji.